

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ Cultural Tourism Resources in Plai Phraya Subdistrict, Plai Phraya District, Krabi Province

อภิชนา บุญยัง¹ หัวหน้าวิทยานิพนธ์² อุทิศ สังข์รัตน์²
E-mail: apichaya.matmee@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานของภาครัฐที่รับผิดชอบดูแลตำบลและตัวแทนของชุมชนอย่างเป็นทางการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 บ้านปากน้ำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านบางเหียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านหาดถั่ว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านโคกเจ๊ก และผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 บ้านทะเลหอย และตัวแทนชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านและชาวบ้านในพื้นที่ จากการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่าตำบลปลายพระยา มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 6 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์ ด้านองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาและพิธีกรรม องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านวิถีชีวิต องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้าน อีกทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกตำบลปลายพระยา สะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตำบลปลายพระยาทั้งเรื่องระบบการบริหารจัดการของภาครัฐและเรื่องทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ทรัพยากรการท่องเที่ยว, แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ตำบลปลายพระยา

Abstract

The study of Cultural Tourism Resources in Plai Phraya Subdistrict, Plai Phraya District, Krabi Province has the purpose to study about Cultural Tourism Resources in Plai Phraya Subdistrict, Plai Phraya District, Krabi Province. This study has used the qualitative method. The information providers are the public's administration who responsible for subdistrict work and official community representative including Subdistrict Administrative Organisation Staff of village number one Baan Pak Nam and village number six Baan Bang Hian, village number seven Baan Hat Tua, village number eight Baan Kok Jiak, village number ten Baan Talay Hoi and an unofficial community representatives which are a folk philosophers and local villagers. From the topic analysis, the study found that tourist attractions are corresponding to 6 aspects of cultural tourism including, Elements of historical-cultural attractions, Elements of religion and ceremony cultural attractions, Elements of art and handicrafts cultural attractions, Elements of music and performances cultural attractions, Elements of tradition and local cultural attractions along with the internal environment and external environment of Plai Phraya district. It reflects the strengths and weaknesses of Plai Phraya Subdistrict in term of government's management system and cultural tourism resources.

Keywords: Tourism resources, Cultural Tourism Attraction, Plai Phraya Subdistrict

ความเป็นมาของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยยังคงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ประเทศไทยยังคงมีศักยภาพและโอกาสทางการท่องเที่ยวมากมาย อาทิ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ (กรมการท่องเที่ยว, 2561) ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism resource) เป็นสินค้าหลักทางการท่องเที่ยวที่จะขายหรือสร้างแรงดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว โดยรวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมและศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่นเป็นที่น่าสนใจ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552) การท่องเที่ยวเกิดขึ้นอยู่หลายประเภทในประเทศไทย

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว ทั้งทะเล ภูเขา แม่น้ำ และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการหรือการเลียนแบบธรรมชาติ รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้ตามยุคสมัยได้ก่อให้เกิดประเภทของการท่องเที่ยวมากมายด้วยกัน อาทิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงสันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และยังมีการท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกนั่นคือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวชมศิลปะ ที่เป็นการท่องเที่ยวแบบตั้งรับ ไปสู่การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างกระทู้หรือรัน (สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ และคณะ, 2556)

จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดทางภาคใต้ฝั่งอันดามันและเป็นจังหวัดขนาดเล็กที่มากด้วยทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมอันเก่าแก่ และยังมีทรัพยากรของผู้นับถือศาสนาต่างศาสนา และความเชื่อที่แตกต่างแต่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน จังหวัดกระบี่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวหลากหลายเนื่องจากมีพื้นที่และทรัพยากรที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่มี 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเกาะลันตา อำเภอเขาพนม อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอลำทับ อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม อำเภออ่าวลึก และอำเภอปลายพระยา ซึ่งแบ่งการปกครองท้องที่ ออกเป็น 4 ตำบล ตำบลเขาเขน ตำบลเขาต่อ ตำบลคีรีวง และตำบลปลายพระยา ภายในตำบลปลายพระยามีจำนวน 14 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่ตำบลปลายพระยาเป็นที่ราบสูงและที่ราบเนินเขา มีภูเขาน้อยใหญ่ สลับซับซ้อนอยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืช เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา สวนผลไม้และพืชอื่น ๆ ลักษณะอากาศร้อนชื้นมีฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี จึงเหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมันที่กำลังจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในอนาคต แต่มีจุดอ่อน คือ เป็นสังคมที่ยังขาดความกระตือรือร้นและขาดความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านของการประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการลงทุนการพัฒนาจึงต้องเน้นการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านต่าง ๆ (ที่ว่าอำเภอปลายพระยา, 2553) นอกจากนี้ตำบลปลายพระยามีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการจัดให้เป็นพื้นที่การท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับหน่วยงานเพื่อศึกษาเรียนรู้ในหลายประเด็น แต่เนื่องด้วยขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชนในการส่งเสริมเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และด้วยสาเหตุของการคมนาคมขนส่งสำหรับเดินทางเข้าถึงพื้นที่และขาดการประชาสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงน้อยมาก ถึงแม้ภายในตำบลปลายพระยามีบุคลากรที่พร้อมให้ความรู้แต่ขาดโอกาส รวมถึงขาดการสนับสนุนและผลักดันจากภาครัฐ ภาคเอกชน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ โดยการศึกษาพื้นที่หมู่ 1 บ้านปากน้ำ หมู่ 6 บ้านบางเหียน หมู่ 7 บ้านหาดถั่ว หมู่ 8 บ้านโคกเจียง และหมู่ 10 บ้านทะเลหอย ซึ่งเล็งเห็นว่าหากเกิดการส่งเสริมและการวางแผนการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้และอาชีพของคนในตำบลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษายังเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชนเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาตำบล อีกทั้งยังเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวให้แก่ศูนย์ราชการ สถานศึกษา รวมถึงข้อมูลที่ได้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบและเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสำรวจพื้นที่ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ศึกษาโดยการเจาะจงตำบลปลายพระยา 5 หมู่บ้านประกอบด้วยหมู่ 1 บ้านปากน้ำ หมู่ 6 บ้านบางเหียน หมู่ 7 บ้านหาดถั่ว หมู่ 8 บ้านโคกเจียง และหมู่ 10 บ้านทะเลหอย ด้วยเหตุผลจากการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลบริบทเบื้องต้น กล่าวคือ(1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (2) ระบบการบริหารจัดการของผู้นำชุมชน (3) ความต้องการของชุมชนในเรื่องการท่องเที่ยว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตำบลปลายพระยาเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

2.1 ฝ่ายบริหารงานของภาครัฐที่รับผิดชอบดูแลตำบลและตัวแทนของชุมชนอย่างเป็นทางการ

เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 บ้านปากน้ำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านบางเหียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านหาดถั่ว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านโคกเจ๊ก และผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 บ้านทะเลหอย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบบเจาะจง

2.2 ตัวแทนของชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ

ตัวแทนชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประชาชนชาวบ้าน และชาวบ้านในพื้นที่ โดยประชาชนชาวบ้านคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและชาวบ้านในพื้นที่คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือสำหรับใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

การเก็บข้อมูลแบบการสัมภาษณ์ โดยมีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งแนวคำถามจะเป็นประเด็นสภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยา และความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลปลายพระยา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ตำบลปลายพระยา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการสำรวจชุมชน สังเกตสภาพแวดล้อมของชุมชน สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ภูมิทัศน์ของชุมชน สภาพของทรัพยากรภายในชุมชน รวมถึงการจดบันทึกรวบรวมข้อมูล การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกรายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้าง จากผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประชาชนชาวบ้านและชาวบ้านในพื้นที่

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการสำรวจ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม หลังจากรวบรวมข้อมูลได้เพียงพอแล้ว นำข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้มาวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่มีการจำแนกประเด็นต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งหลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ขั้นตอน 3 ขั้นตอน (1) กำหนดประเด็นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (2) จำแนกหมวดหมู่โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างเพื่อจำแนกหมวดหมู่ (3) สร้างข้อสรุปโดยนำข้อสรุปที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลมาสร้างข้อสรุปย่อยเพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปหลัก และใช้การนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่สำรวจชุมชน โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกรายบุคคล ได้มาซึ่งข้อมูลผลการวิจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยาที่ครอบคลุมถึงทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ปรากฏว่ามีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 6 ด้าน และได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกตำบลปรากฏดังนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์ ปรากฏผลการศึกษาทรัพยากรพบว่าภายในหมู่ที่ 1 บ้านปากน้ำมีวัดที่มุงขาราม (วัดปากน้ำ) สามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงองค์ประกอบที่เหมาะสมทั้งความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งภายในพื้นที่มีการชุกชุมวัตถุโบราณอย่างเรือโบราณอายุ 100 กว่าปีที่สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของคนในอดีต และกำลังรอขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุกับกรมศิลปากร

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาและพิธีกรรม ปรากฏผลการศึกษาทรัพยากรพบว่าภายในพื้นที่หมู่ที่ 10 ชุมชนบ้านทะเลหอย มีพื้นที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของคนในพื้นที่นั่นคือศาลพ่อตาทะเลหอยพื้นที่แห่งนี้ได้รับความเคารพจากชาวบ้านและพื้นที่ใกล้เคียงรวมถึงจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวบ้านเมื่อเกิดเรื่องทุกข์ใจและยังเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านในการทำกิจกรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม ปรากฏผลการศึกษาทรัพยากรพบว่าภายในตำบลปลายพระยาด้านศิลปะและหัตถกรรมที่เกิดขึ้นในตำบลอย่างวัดถ้ำปราสาทนาผาคริง ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 บ้านบางเหียนเป็นวัดที่สวยงามทั้งทางธรรมชาติและสถาปัตยกรรมที่ไม่เหมือนที่ใด โดยมีอุโบสถรูปช้างหมอบที่เดียวในประเทศไทย ภายในอุโบสถมีจิตรกรรมฝาผนังด้วยการเพ้นท์แอร์บรุษอย่างวิจิตรตรงตาม และยังสามารถพบแร่ควอตซ์หรือแร่เขี้ยวหนุมานซึ่งเป็นความสวยงามทางธรรมชาติ นอกจากนี้ในตำบลปลายพระยาในหมู่ที่ 8 บ้านโคกเจ๊กยังปรากฏด้านหัตถกรรมโดยเป็นการสืบสานกันรุ่นต่อรุ่นอย่างชำนาญในการทำกระจาดและกระดังจากวัสดุ

ธรรมชาติที่ทำได้จากภายในชุมชนอย่างต้นกก ต้นหวายและไม้ไผ่ รวมถึงการประดิษฐ์เครื่องมือในการทำกระดาษและกระดาษจากภูมิปัญญาชาวบ้าน นอกจากนี้ลายของกระดาษอย่างลายคตกริชซึ่งเป็นลายที่สืบทอดกรรมวิธีกันรุ่นต่อรุ่นเป็นสิ่งที่พบได้ยากในยุคปัจจุบัน

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง ปรากฏผลการศึกษารพว่าตำบลปลายพระยาด้านดนตรีและการแสดงได้มีการแสดงมโนราห์ และการแสดงดนตรีกลองยาว(ทับยาว) ซึ่งการแสดงกลองยาว(ทับยาว) หมู่ที่ 8 บ้านโคกเจ๊ก เป็นการแสดงของทางภาคใต้สร้างความสนุกสนานแก่ผู้ชมรวมถึงคณะกลองยาว(ทับยาว)ด้วยกันเอง โดยชาวบ้านจะใช้กลองยาว(ทับยาว)ในการผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงานของตนเองซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันภายในชุมชนในทุกสัปดาห์ และมีการร่ำบาโลบร่วมไปกับการแสดงดนตรีกลองยาว(ทับยาว) นอกจากนี้ในด้านศิลปะการแสดงแขนงหนึ่งของทางภาคใต้ที่มีการสืบทอดกันอย่างยาวนานโดยมีการร่ำรำที่อ่อนช้อย งดงามประกอบกับบทขับร้องและดนตรี รวมถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุดที่สวมใส่ปรากฏภายในหมู่ที่ 7 บ้านหาดถั่ว ตำบลปลายพระยา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านวิถีชีวิต ปรากฏผลการศึกษารพว่าภายในตำบลปลายพระยามีด้านวิถีชีวิตที่น่าสนใจอย่างมาก เนื่องจากภายในพื้นที่หมู่ที่ 1 มีนาข้าวกว่า 130 ไร่ ซึ่งคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา อีกทั้งผืนนาแห่งนี้ยังเป็นผืนนาผืนสุดท้ายภายในตำบล นอกจากนี้ยังเป็นโครงการปลูกข้าวอินทรีย์มาจากพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และภายในพื้นที่หมู่ที่ 10 มีการปลูกกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้าจำนวนกว่า 100 ไร่ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของชุมชน จนได้รับความสนใจจากหมู่บ้านอื่น ๆ ภายในตำบลปลายพระยาและตำบลใกล้เคียง จนสามารถรวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่ที่มีการปลูกทุเรียนทั้งสายพันธุ์พื้นบ้านและสายพันธุ์หมอนทอง ส่งออกผลผลิตในจังหวัดกระบี่รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีงานวันทุเรียนทะเลหอยของดีปลายพระยาจัดขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคมของทุกปี

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ปรากฏผลการศึกษารพว่าภายในตำบลปลายพระยาด้านประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน อย่างการแห่จาดสารทเดือนสิบ ซึ่งเป็นงานบุญที่เป็นเอกลักษณ์ของทางภาคใต้ จัดขึ้นในเดือนที่ 10 ของทุกปี โดยทำบุญเพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษที่ล่วงลับตามความเชื่อของคนในพื้นที่ นอกจากนี้ในด้านของประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบล ภายในหมู่ที่ 10 บ้านทะเลหอยได้จัดการแข่งเรือพายมีเพียงที่เดียวในตำบลปลายพระยา ซึ่งจัดขึ้นในช่วงวันลอยกระทงของทุกปี โดยได้รับความสนใจในการเข้าร่วมการแข่งขันเรือพายจากหน่วยงานของภาครัฐ ชาวบ้านในตำบล รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง

จากข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยา โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตำบลปลายพระยาและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตำบลปลายพระยา ดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตำบลปลายพระยา

จุดแข็งตำบลปลายพระยามีทรัพยากรทางวัฒนธรรมในเรื่องของประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ซึ่งวัดนันทาราม(วัดปากน้ำ) เป็นวัดโบราณอายุ 100 กว่าปี และการมีผู้นำภายในชุมชนเป็นผู้นำชุมชนที่ดี โดยผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมภายในชุมชน นอกจากนี้ยังมีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านอย่างการแห่จาดสารทเดือนสิบและการแข่งเรือพาย อีกทั้งยังมีการอนุรักษ์ดนตรีและการแสดง ได้แก่ การแสดงดนตรีกลองยาว(ทับยาว) และการแสดงมโนราห์ ในส่วนของด้านวิถีชีวิตในพื้นที่ตำบลปลายพระยา ภายในพื้นที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่น นาข้าว ไร่กาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า สวนทุเรียน และผลผลิตที่ได้เป็นผลผลิตยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากชุมชนอย่างชาดอกกาแฟ เมล็ดกาแฟคั่ว เม็ดข้าวสายพันธุ์ต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นจุดสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ในขณะที่เดียวกันจุดอ่อนภายในตำบลปลายพระยาซึ่งขาดการให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่ โดยเป็นเรื่องราวที่ส่งต่อปากต่อปากจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง ซึ่งไม่ได้บรรจุลงเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน บุคคลที่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อย่างชัดเจนเป็นบุคคลที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป รวมถึงการสืบสารหัตถกรรมพื้นบ้านที่ลดน้อยลงเนื่องจากไม่มีการถ่ายทอดความรู้กันแบบต่อเนื่อง นอกจากนี้การคมนาคมขนส่งยังขาดการบริการของรถสาธารณะหากไม่มีรถยนต์ส่วนตัว จึงเดินทางไปมาระหว่างพื้นที่ไม่สะดวก อีกทั้งการจัดกิจกรรมของชุมชนยังขาดความต่อเนื่อง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตำบลปลายพระยา

โอกาสของตำบลปลายพระยา การกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลโดยมีนโยบายให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวภายในประเทศสามารถกระจายรายได้เข้าสู่ตำบลโดยตรง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างโอกาสทางการเข้าถึงพื้นที่ตำบลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในทุกเพศทุกวัย อีกทั้งการโฆษณาทางสื่อโซเชียลมีเดีย สามารถกระจายข้อมูลและส่งผลให้มีผู้รับข่าวสารเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันอุปสรรค การเกิดความผันผวนของเศรษฐกิจภายในประเทศเกิดวิกฤตทำให้การตัดสินใจลงทุนในพื้นที่รวมถึงการท่องเที่ยวในพื้นที่ลดลงและการมีสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดอย่างทะเลหรือหมู่เกาะต่าง ๆ เป็นจุดดึงดูดความสนใจมากกว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในพื้นที่ตำบลปลายพระยา นอกจากนี้สภาพอากาศที่ไม่อาจคาดการณ์ได้เนื่องจากมีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี อีกทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในพื้นที่ยังเป็นนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยามีแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพราะมีทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ด้านองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์ องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาและพิธีกรรม องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศิลปะและหัตถกรรม องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านดนตรีและการแสดง องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านวิถีชีวิต องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยสามารถพัฒนาต่อยอดให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมการท่องเที่ยว (2557) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีทั้งส่วนจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้น ๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อไปได้มาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ผลการเก็บข้อมูลของสภาพแวดล้อมภายในตำบลปลายพระยาในส่วนของจุดแข็งภายในพื้นที่ตำบลปลายพระยาพบว่าตำบลปลายพระยามีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต การแสดงและด้านดนตรี ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของตำบล อีกทั้งการมีผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบภายในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน โดยในส่วนของจุดอ่อนยังขาดการสานต่อและพัฒนาในเรื่องของประเพณีพื้นบ้าน การให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ของตำบล รวมถึงการสานต่อกิจกรรมทำให้ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่อง การเดินทางคมนาคมภายในพื้นที่ นักท่องเที่ยวต้องเดินทางโดยรถส่วนตัวไม่มีการให้บริการรถสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งตะวัน เกิดโสภา (2553) กล่าวว่าจุดอ่อนคือการขาดการวางแผนด้านการท่องเที่ยว ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลบุคคล ระหว่างหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวยังไม่ทั่วถึง ขาดการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโอกาสของตำบลปลายพระยา การมีนโยบายหรือโครงการของรัฐบาลเพื่อกระจายรายได้จากตัวเมืองหลักสู่เมืองรอง เป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนทางตรง นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการกระจายข้อมูลข่าวสารเป็นการประหยัดต้นทุนในการประชาสัมพันธ์และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ สุภิญญา วงศ์เจริญชัยกุล (2561) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในขณะนี้การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียเป็นส่วนใหญ่ เพราะสมัยนี้เทคโนโลยีผ่านอินเทอร์เน็ตไม่ได้ใช้ต้นทุนสูงและตอบโต้ภัยผู้ใช้งานได้อย่างรวดเร็ว และอุปสรรคเกิดจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความพร้อมทางการเงินในการลงทุน อีกทั้งการดึงดูดความสนใจจากแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบของตำบลที่มีความน่าสนใจมากกว่า รวมกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ชุมชิตา นาคภพ (2561) กล่าวว่า ภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวน ไม่แน่นอนเป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่เดินทางท่องเที่ยวหรือมีการใช้จ่ายน้อยลง และมีนักท่องเที่ยวเข้าชมจำนวนมากในช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรมหรืองานประจำปีเท่านั้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการก่อให้เกิดการท่องเที่ยวภายในตำบล เนื่องจากเป็นทราบถึงข้อดีหรือข้อด้อยของตำบลเพื่อใช้ในการวางแผนหรือสร้างนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และยังแสดงให้เห็นถึงจุดในควรเร่งการพัฒนาหรือจุดใดควรสนับสนุนให้เกิดความก้าวหน้าภายในตำบล ทั้งนี้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตำบลปลายพระยา และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตำบลปลายพระยายังสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวชุมชนทางตรงและทางอ้อม เพื่อตั้งรับกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลที่ได้จากการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อตัวชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชนในการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ตำบลปลายพระยาหรือการวางแผนการลงทุนภายในตำบลปลายพระยา อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างรายได้และสร้างอาชีพให้แก่คนในตำบลปลายพระยา รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้ตระหนักถึงการให้ความสำคัญกับพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลปลายพระยา
2. ควรมีการศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวภายในพื้นที่ตำบลปลายพระยา
3. ควรมีการให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ของชุมชนและทำบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2557). คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. (2). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
กิจการโรงแรมองค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กรมการท่องเที่ยว. (2561). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ. 2561-2564. (1). กรุงเทพฯ: กลุ่ม
แผนงานสำนักงานเลขาธิการกรมการท่องเที่ยว.
- ชญชิตา นาคภพ. (2561). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรอำเภอชุมแสง จังหวัด
นครสวรรค์. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 8(2), 71-80.
- ที่ว่ากล่าวอำเภอลพบุรี. (2553). ข้อมูลทั่วไปของอำเภอลพบุรี. [ที่ว่าการอำเภอลพบุรี](http://plai-praya.blogspot.com/2010/05/blog-post.html). <<http://plai-praya.blogspot.com/2010/05/blog-post.html>> (สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม).
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (1). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- รุ่งตะวัน เกิดโกคา. (2553), แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์หลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ และคณะ. (2556). การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. (1). กรุงเทพฯ: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อ
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน).
- สุกัญญา วงศ์เจริญชกุล, (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.